

Sygn. akt V KS 10/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Andrzej Siuchniński

Protokolant Patrycja Kotlarska

w sprawie oskarżonego **M. J.**,
oskarżonego o czyn z art. 157 § 1 k.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 22 kwietnia 2021 r.
skargi obrońcy oskarżonego na wyrok Sądu Okręgowego w W.
z dnia 7 stycznia 2021 r., sygn. akt IV Ka (...),

- 1. uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym;**
- 2. zwraca oskarżonemu uiszczoną opłatę od skargi w kwocie 450 (czterysta pięćdziesiąt) zł.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 stycznia 2020 r. wydanym w sprawie II K (...) Sąd Rejonowy w W. uniewinnił M. J. od zarzutu popełnienia przestępstwa z art. 157 § 1 k.k., polegającego na tym, że w dniu 7 kwietnia 2019 r. w W. spowodował u J. W. naruszenie narządów ciała

inne niż określone w art. 156 k.k. na okres dłuższy niż 7 dni, w postaci stłuczenia gałki ocznej, tkanek oczodołu oka lewego oraz urazu spojówki i abrazji rogówki oka lewego w ten sposób, że uderzył pokrzywdzonego głową w lewą stronę jego głowy, a następnie uderzył go pięścią w lewe oko.

Wyrok ten został w całości zaskarżony przez prokuratora na niekorzyść oskarżonego. W apelacji sformułowano zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na przyjęciu, że dowody zebrane w toku postępowania wskazują na to, że naruszenie narządów ciała inne niż określone w art. 156 k.k. na okres dłuższy niż 7 dni mogło powstać w wyniku działań obronnych oskarżonego podjętych na skutek ataku pokrzywdzonego podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowody, a w szczególności zeznania pokrzywdzonego, częściowo wyjaśnienia oskarżonego, zabezpieczona dokumentacja medyczna, opinia sądowo-lekarska biegłego z zakresu chirurgii oraz uzupełniającą opinię sądowo-lekarską wskazującą, iż opisane powyżej obrażenia powstały w ten sposób, że oskarżony uderzył pokrzywdzonego głową w lewą stronę jego głowy, a następnie uderzył go pięścią w lewe oko. Na tej podstawie skarżący wniósł o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 7 stycznia 2021 r., w sprawie IV Ka (...), Sąd Okręgowy w W. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał Sądowi I instancji sprawę do ponownego rozpoznania.

Nadmieniony wyrok Sądu odwoławczego został na podstawie art. 539a § 1 k.p.k. zaskarżony w całości przez obrońcę oskarżonego skargą na wyrok sądu odwoławczego. W skardze zarzucono obrazę art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. przez jego niewłaściwe zastosowanie wyrażające się błędnym przyjęciem, że zachodzi podstawa do uchylenia wyroku Sądu I instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, tj. przypadek wskazany w art. 454 § 1 k.p.k. oraz konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości, podczas gdy w niniejszej sprawie nie zachodziły przesłanki do wydania orzeczenia kasatoryjnego, sąd odwoławczy nie wyraził przeświadczenia o niezbędności przypisania oskarżonemu winy, czemu stałby na przeszkodzie art. 454 § 1 k.p.k. oraz nie zachodzi konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w

całości. Wobec powyższego, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w W. i przekazanie sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga jest zasadna.

Odnosząc się do podstawy uchylenia wyroku Sądu I instancji, Sąd Okręgowy stwierdził, że na przeszkodzie wydania orzeczenia reformatoryjnego stał art. 454 § 1 k.p.k., a tym samym wynikający z niego zakaz skazania przez Sąd II instancji oskarżonego, który został w pierwszej instancji uniewinniony.

Dokonując kontroli orzeczenia Sądu odwoławczego z perspektywy zaistnienia podstaw do uchylenia orzeczenia Sądu I instancji i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania wskazanych w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k., zauważyć jednak należy, że oprócz powołania przepisu art. 454 § 1 k.p.k., z uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego nie wynika jego przekonanie co do istnienia podstaw do skazania oskarżonego, a tym samym bezzasadności uniewinnienia go od popełnienia zarzucanego mu czynu. Sąd wprawdzie przyznał w nim zasadność zarzutu podniesionego w apelacji prokuratora, niemniej jednak odnosząc się do uchybień Sądu I instancji w zakresie potrzeby przeprowadzenia wszechstronnej oceny zebranego materiału dowodowego, stwierdził tylko, że ich rezultatem były „niepewne ustalenia faktyczne, które mogą okazać się błędnymi”. Nietrafnie - zdaniem Sądu odwoławczego - Sąd I instancji oparł swoje ustalenia na wyjaśnieniach oskarżonego, świadka I. J. oraz opinii biegłego z zakresu medycyny sądowej. Zbyt wcześnie Sąd I instancji odwołał się do art. 5 § 2 k.p.k., i uczynił to zanim w oparciu o art. 7 k.p.k. dokonał oceny dowodów i nie podjął nawet próby rozstrzygnięcia wątpliwości. Sąd Okręgowy zwrócił również uwagę na brak krytycznej analizy opinii biegłego z zakresu medycyny sądowej i zastąpienie oceny tej opinii powołaniem na stanowisko biegłego. Jednocześnie Sąd ten podkreślił, że zeznania pokrzywdzonego są logiczne, spójne i konsekwentne. Zeznania te znalazły potwierdzenie częściowo w wyjaśnieniach oskarżonego i świadka I.J. Tymczasem Sąd I instancji nie podał, dlaczego daje wiarę oskarżonemu i jego żonie, a nie pokrzywdzonemu. Poza tym, treść przeprowadzonych przez Sąd II instancji dowodów z przesłuchania świadków S. K. i K. K. poddaje w wątpliwość

rozumowanie Sądu I instancji.

Z tych przywołanych stwierdzeń nie wynika jeszcze przekonanie Sądu II instancji o tym, że zaistniały podstawy do skazania oskarżonego, co wobec treści art. 454 § 1 k.p.k. nie jest dopuszczalne w postępowaniu odwoławczym. Te sformułowania rozważane w ich dosłownym brzmieniu - pozwalają tylko przyjąć, iż Sąd II instancji powziął pewne wątpliwości co do zasadności uniewinnienia oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu. Sąd odwoławczy powinien był jednak je rozstrzygnąć dokonując samodzielnej oceny wszystkich przeprowadzonych przed Sądem I instancji dowodów. Zgodnie bowiem z uchwałą siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., I KZP 10/18 (OSNKW 2018 z. 11 poz. 73): *„Możliwość uchylenia wyroku uniewinniającego, umarzającego albo warunkowo umarzającego postępowanie karne i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania związana z regułą ne peius określoną w art. 454 § 1 k.p.k. (art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k.) zachodzi dopiero wtedy, gdy sąd odwoławczy - w wyniku usunięcia stwierdzonych uchybień stanowiących jedną z podstaw odwoławczych określonych w art. 438 pkt 1-3 k.p.k. (czyli np. po uzupełnieniu postępowania dowodowego, dokonaniu prawidłowej oceny dowodów, poczynieniu prawidłowych ustaleń faktycznych) - stwierdza, że zachodzą podstawy do wydania wyroku skazującego czemu stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. Sama tylko możliwość wydania takiego wyroku w ponownym postępowaniu przed sądem pierwszej instancji jest niewystarczająca dla przyjęcia wystąpienia reguły ne peius określonej w art. 454 § 1 k.p.k.”* Tym samym powołanie przez Sąd Okręgowy na przepis art. 454 § 1 k.p.k. - jako podstawę normatywną wydanego przez ten Sąd wyroku - było (co najmniej) przedwcześnie i miało li tylko charakter symboliczny. Z uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego nie wynika bowiem, że Sąd ten stanął na stanowisku, iż prawidłowo przeprowadzona ocena zebranych w sprawie dowodów prowadzi do wniosku, iż oskarżony powinien zostać skazany za zarzucane przestępstwo z art. 157 § 1 k.k., a jedynie to, że Sąd II instancji powziął wątpliwości co do trafności rozstrzygnięcia Sądu I instancji.

Orzeczenie o zwrocie uiszczzonej opłaty od skargi wydano na podstawie art. 539f k.p.k. w zw. z art. 527 § 4 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

